

werelddelen

Voel je verbonden

Onderwijs opent deuren

'Gebed is
mijn wapen'

De weg van
een brief

Spelonderwijs
leren in Nepal

6

'Juf Ramila vertelt ons verhalen en laat ons tekeningen maken!'

14

De weg van een brief

 Delen

4

Prikbord

10

Onderwijs opent deuren

12

'Gebed is mijn wapen'

22

Nalaten aan Woord en Daad

 Ver weg

18

Dubbelinterview: 'Ik geef door wat ik ontvang'

 Dichtbij

17

Kids

20

'Onderwijs is van levensbelang'

23

Eén van de... collega's van Woord en Daad

Colofon

Werelddelen is een gratis kwartaaluitgave van Woord en Daad voor belangstellenden.

In een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, streeft Woord en Daad naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk. Het Bijbels perspectief op gerechtigheid en barmhartigheid drijft ons om dagelijks bij te dragen aan een duurzame verandering van mensen hier en daar.

Stichting Woord en Daad

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Spijksedijk 16E, 4207 GN Gorinchem
Tel. 0183-611800
info@woordendaad.nl
www.woordendaad.nl

IBAN NL64 RABO 0385 4870 88
t.n.v. Woord en Daad, Gorinchem

RSIN-nummer: 004275871
KVK-nummer: 41118168

Raad van bestuur

Rina Molenaar, r.molenaar@woordendaad.nl
Jacob Jan Vreugdenhil, jj.vreugdenhil@woordendaad.nl

Raad van toezicht

Voorzitter: Ds. G.J. Baan, Mijsheerenland
Secretaris: Dhr. G.V. den Hartog, Ochten
Overige leden: www.woordendaad.nl/rvt

Redactie van dit nummer

Erika Levering (eindredacteur), Hannah Neele,
Jo-Anne Prosman-Krijgsman, Lisette Koolmees
(hoofdredeacteur), Rudolf Mulderij

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, Ermelo

Drukkerij De Groot

Dit magazine is gedrukt op FSC®-gecertificeerd papier.

Oplage

52.500 exemplaren

Wilt u deze post niet meer ontvangen?
Bel ons via 0183-611800.

Werelddelen is bij de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden gratis aan te vragen in braille, grootletter en gesproken vorm. Belangstelling? Bel 0341-56 54 99 of e-mail info@cbb.nl.

'En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook, hetgeen gij leest?'

Handelingen 8:30

Onderwijs onderweg

Er is een Joods gezegde: Wie één enkele Joodse ziel redt, heeft volgens de Schrift een hele wereld gered. Hoeveel rijker is het Evangelie dat in het bijzonder na Pinksteren mocht worden verkondigd. Dat vanwege het offer van Gods Zoon talloze mensen worden behouden. De evangelist Filippus kreeg de opdracht om naar het Zuiden te gaan. Daar zou hij een Afrikaanse man ontmoeten. Hij gehoorzaamt. Precies op tijd, op Gods tijd, staat hij op een kruising. Er komt een wagen voorbij. In de wagen zit een machtige buitenlander die ... in Gods Woord zit te lezen. De Geest geeft het Filippus te kennen: hij moet bij dit reisgezelschap zijn. Filippus loopt met grote snelheid op de wagen af en hoort de kamerling uit de profeet Jesaja (hoofdstuk 53) lezen. Er komt een gesprek op gang naar aanleiding van de door hem gestelde vraag of hij ook begrijpt wat hij leest. De man op de wagen geeft te kennen dat hij behoefte heeft aan een uitlegger. Hij smeekt Filippus naast hem te komen zitten en hem te onderwijzen. Over dat onderwijs staat er zo treffend: 'Hij verkondigde hem Jezus.' Filippus vertelt hem dat het Lam van God geen gewoon mens is, maar de Godmens Jezus Christus. Die als een lam 'ter slachting geleid is'.

Al bijna tweeduizend jaar na Pinksteren mag dit werk voortgezet worden. Ook in India, Ghana en Rusland. Opdat mensen uit de duisternis worden getrokken tot het licht. Schapen en lammeren die moeten worden toegebracht tot de kudde van Christus. Ze krijgen onderwijs uit de Schrift. Zij leren onder meer wie God de Vader is, wie Gods Zoon is, wat het werk van de Heilige Geest is. Ook moeten mensen worden beschermd tegen allerlei dwalingen. Nadere toerusting is dan ook noodzakelijk. Wij zien dat God op heel veel verschillende manieren dit onderwijs laat geven. Tijdens samenkomsten, maar ook door een-op-een onderwijs zoals Filippus dat hier mag doen. Heerlijk om hieraan een bijdrage te mogen leveren!

Ds. W.A. Zondag, Dordrecht

Een **open** deur...

Onderwijs opent deuren voor jongeren. Een open deur, want dit weten we allemaal. Toch krijgen deze woorden waarde als je met eigen ogen ziet wat het betekent als deuren dichtgaan. Ik zag het gebeuren bij Angela uit India. Ze was de beste van de klas en droomde ervan dokter te worden. Voor anderen zorgen, dat deed ze het allerliefste. Tegelijkertijd wist ze diep vanbinnen: in haar dorp Pidigurella stopt school voor bijna elke twaalfjarige. En dan weet je wat je te wachten staat: werken in de steengroeve.

Lange tijd bleven dit soort verhalen op afstand. Ik las erover, hoorde er iets van, zag hier en daar een filmfragment. Maar dat veranderde toen ik in 2009 zelf in Pidigurella was – en met eigen ogen zag hoe het leven er daar uitziet. Om drie uur in de nacht komt het dorp tot leven. In de schemering loopt een lange stoet van mannen, vrouwen en kinderen richting de steengroeve. Al snel klinkt het ritmisch hakken van hamer op steen. Een wolk van fijn stof stijgt op en blijft als een sluier boven het landschap hangen. Twee uur later gaat dezelfde stoet weer huiswaarts. Hun handen, beschadigd door de harde stenen, worden ingewreven met olie en vervolgens gewikkeld in doeken. Op het heetst van de dag is het dorp gehuld in stilte en slaapt iedereen. Maar om zeven uur gaan er weer groepen naar de groeve om stenen in vrachtwagens te laden. De chauffeurs rijden vervolgens richting de verffabriek waar de stenen worden vormalen tot poeder.

In dat dorp sprak ik Angela. Haar droom om dokter te worden was uiteengespat. Ook zij liep sinds haar twaalfde mee in de stoet naar de steengroeve. Voor kinderen zoals Angela willen we in actie komen. Dat vraagt volharding, want soms moeten we dynamieken en systemen doorbreken. Maar we houden voortdurend het ene kind op ons netvlies. Ik gun Angela een open deur naar een glansrijke toekomst!

Jongerenbox

Nu ook het jeugdwerk weer van start gaat, brengen we graag onze jongerenbox 'What would you do?' onder de aandacht. Dit pakket is speciaal voor jeugdverenigingen (16+) en bestaat uit een film van Adato, gesprekskaartjes en een over de lijn-spel voor een avondvullend programma. Alle onderdelen bevatten een duidelijke instructie. Bestel dit pakket nu gratis en beleef een mooie avond met de jeugd! Ga naar www.woordendaad.nl/jongerenbox.

64.000 euro voor ontheemde gezinnen in Burkina Faso

In juni en juli hielden we een noodhulpcampagne voor Burkina Faso. Dankzij onze trouwe achterban bracht deze campagne bijna 64.000 euro op. Het geld gebruiken we voor duurzame steun aan ontheemde gezinnen in het noorden van Burkina Faso. Denk bijvoorbeeld aan de aanschaf van kooktoestellen, het planten van bomen en het uitdelen van voedsel. Hierbij werken we samen met CREDO en ZOA. Iedereen die heeft gegeven: hartelijk dank!

Statiegeld voor Woord en Daad

Haal statiegeldflessen en -blikjes op, lever ze in bij de supermarkt en doneer het geld aan Woord en Daad. Een leuke manier om bij te dragen aan ons werk in Oeganda! Op de website vindt u een toolkit met materialen die u kunt gebruiken. Ga langs bij uw familie en burens en verzamel zoveel mogelijk lege flessen en blikjes. Ook een leuke actie voor kinderen! www.woordendaad.nl/statiegeld

Zet in uw agenda: Werelddag 2026

We kijken er ieder jaar naar uit: de Werelddag! Dit evenement is hét moment om u te laten inspireren door mensen van over de hele wereld. Bent u er komend jaar (weer) bij? Zet het vast in uw agenda: Deo volente 7 februari 2026 vindt de Werelddag plaats in De Basiliek in Veenendaal. Ook dit jaar hebben we weer een tof, eigen programma voor kinderen en tieners. Verwacht diverse sprekers, een belevingsmarkt voor jong en oud, lekker eten en leuke workshops.

Gezocht: enthousiaste chauffeurs!

Wist u dat u ook heel praktisch kunt bijdragen aan het werk van Woord en Daad? Namelijk als chauffeur! Dan rijdt u bijvoorbeeld een collega die vroeg op een luchthaven moet zijn, of u haalt een gast op die ons bezoekt. Het is fijn als u wat Engels spreekt. De gemaakte kilometers krijgt u van ons vergoed. Bent u in de gelegenheid om zo nu en dan (in de vroege ochtenduren) voor ons naar bijv. Amsterdam, Den Haag of Brussel te rijden? Meld u dan bij projectsecretariaat@woordendaad.nl.

Net geopend: kringloopwinkel Dinteloord

Op 27 augustus 2025 is de 30e kringloopwinkel van Woord en Daad geopend! Komt u binnenkort langs om de leukste tweedehands spullen te scoren? U bent van harte welkom op Westvoorstraat 60 in Dinteloord óf natuurlijk in een van de andere winkels. Bekijk de winkels en openingstijden op www.woordendaadwinkels.nl.

Meer weten?

Wilt u meer weten over het werk van Woord en Daad? Kijk dan op www.woordendaad.nl. Volg ons op social media:

A photograph of a woman and a young girl sitting together. The woman, on the right, is wearing a vibrant red traditional garment with intricate gold embroidery and a matching red shawl. She has a bindi on her forehead and is looking directly at the camera with a calm expression. The girl, on the left, is wearing a grey school uniform with a white shirt and a blue tie. She has white bows in her dark hair and is also looking at the camera. They are seated in front of a wooden shelf. On the shelf, there are three large, dark-colored trays, each containing a grid of small, colorful circular objects in shades of red, orange, and yellow. The background is a plain, light-colored wall.

Onderwijs opent deuren

'Juf Ramila vertelt ons verhalen en
laat ons tekeningen maken!'

Opgepropt in een kleine taxi rijden we over de hobbelige, stoffige wegen in de buitenwijken van Kathmandu, Nepal. Het indrukwekkende berglandschap dat dit land typeert, is grotendeels verscholen onder de dikke smog die in de lucht hangt. Toch genieten we volop van de prachtige natuur, kleurrijke mensen en rijke cultuur om ons heen. Voor ons doemt een vrolijk, geelgekleurd gebouw op. Het is de Gambhir Secondary School, waar we Sandhya Magar zullen ontmoeten—samen met haar moeder en leerkrachten.

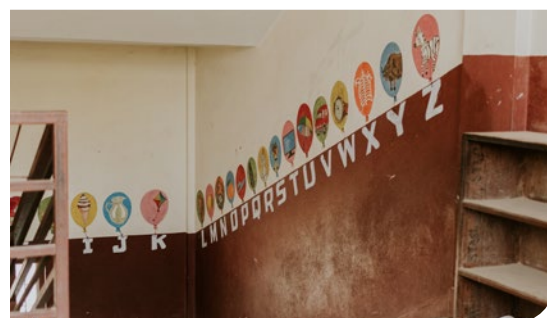
Het gebouw ligt dichtbij de rivier. De door-dringende geur van deze vervuilde rivier dringt door tot op het grote schoolplein van de school. Maar eenmaal in het gebouw worden we warm ontvangen en lacht een goedverzorgd en vrolijk gedecoreerd gebouw ons toe. Waar tot een aantal jaar geleden de gangen en klaslokalen in de Nepalese scholen vaak kaal waren, zijn de muren in de gang naar het klaslokaal van Sandhya nu versierd met het Nepalese alfabet. Ook de traptreden zijn versierd met educatieve schilderijen. Een gezellige sfeer en inspirerende leeromgeving!

Een fijne plek

De 8-jarige Sandhya zit in groep 2. Verlegen, maar ook met trots vertelt ze ons dat ze onder andere het Nepalese alfabet heeft geleerd van juf Ramila. Ook kan ze het cijfer één al schrijven en leerde ze tekenen. Het is wel duidelijk dat ze gek is op haar juf. 'Juf Ramila vertelt ons verhalen en laat ons tekeningen maken!' School is een fijne plek voor Sandhya. In de pauze eet ze gezellig samen met haar klasgenoten haar lunch. Met elkaar spelen ze op het grote plein buiten.

Traditioneel onderwijs

Goed onderwijs is in Nepal allesbehalve vanzelfsprekend. Op veel scholen ontbreekt het aan voldoende lesmateriaal en goed opgeleide leerkrachten. Bovendien is het Nepalese onderwijssysteem al jarenlang sterk gericht op stilzitten, het uit het hoofd leren van feiten en het tonen van gehoorzaamheid. In de klas is er nauwelijks ruimte voor interactie tussen leerlingen en leerkrachten, en voorbeelden die kinderen helpen hun kennis toe te passen in het dagelijks leven zijn zeldzaam.

Creativiteit en plezier in leren worden hierdoor vrijwel volledig onderdrukt. Juf Ramila herkent deze realiteit vanuit haar eigen lespraktijk: 'We waren gewend om de leerlingen in de klas vooral kennis te laten opdeu-

'We verdelen de leerlingen nu in kleinere groepen en laten ze ook plezier hebben.'

nen. We beseften niet dat deze manier van lesgeven niet effectief is.' Haar woorden benadrukken het belang van verandering – een onderwijssysteem dat kinderen écht voorbereidt op de toekomst.

Omslag in het klaslokaal

Ramila volgde samen met een aantal van haar collega's een training. Deze training heeft haar geholpen om met een andere blik naar het onderwijs en de kinderen in haar klas te kijken. 'Ik begrijp veel meer van de psychologie van het kind en vanuit die kennis geef ik hen

De klaslokalen hebben veel lesmaterialen

Sandhya (midden) met haar moeder Netra (links) en juf Ramila (rechts)

nu les.' Haar veranderde visie op kinderen heeft ervoor gezorgd dat haar lessen er tegenwoordig heel anders uitzien. 'We verdelen de leerlingen nu in kleinere groepen en laten ze ook plezier hebben.' Ramila herinnert zich nog hoe ze zelf als kind een docent had die haar regelmatig sloeg. 'Wanneer ik nu de kinderen in mijn klas zie, realiseer ik me dat ze de leeftijd hebben om plezier te maken en ondeugend te zijn.' De leerkrachten van de Ghambir Secondary School ontwikkelden leuke materialen voor de kinderen om mee te leren en ze bieden hen ook spelletjes aan.

Ouderbetrokkenheid

Sinds de training organiseren de leerkrachten ook regelmatig ontmoetingen met de ouders van de leerlingen. Deze bijeenkomsten bieden de ouders gelegenheid om vragen te stellen en samen te werken met de school om het leerproces van hun kinderen te verbeteren. De moeder van Sandhya, Netra Kumari, is blij met de extra ondersteuning die ze ontvangt van de leerkrachten. 'Ze leggen ons uit hoe we onze kinderen kunnen helpen met het huiswerk, zonder hen te veel mentale druk op te leggen.' Met een trotse blik vervolgt Netra: 'Ik merk dat het goed gaat met mijn dochter.

De leerkrachten hebben me echt geleerd hoe ik haar op de juiste manier kan ondersteunen.'

Open deur

De training van de leerkrachten van Gambhir Secondary School heeft een zichtbaar en blijvend verschil gemaakt. Niet alleen voor de school en het docententeam, maar ook voor de ouders en de gemeenschap als geheel. Vooral voor Sandhya en haar klasgenoten. Juf Ramila vertelt: 'Op onze school zit-

'De leerkrachten leggen ons uit hoe we onze kinderen kunnen helpen met het huiswerk.'

ten kinderen die leven in moeilijke omstandigheden. Kinderen die thuis onvoldoende voedsel en kleding hebben. Ik wil er voor hen zijn.' Goed onderwijs opent voor deze kinderen de deur naar een hoopvolle toekomst!

Het trappenhuis
is versierd

'Training is belangrijk'

Naam | Prabha Rai

Werk | docententrainer bij partnerorganisatie ECEC

Woonplaats | Kathmandu, Nepal

Waarom is het trainen van leerkrachten belangrijk?

We hebben een heel traditionele achtergrond. Veel leerkrachten weten niet hoe ze het onderwijs op een leuke en interactieve manier vorm kunnen geven. Zowel bij leerkrachten als bij ouders is er heel weinig bewustzijn als het gaat om kwaliteitsonderwijs. Daarom is de training zo belangrijk.

Hoe geven jullie die training vorm?

We gaan eerst naar de school om de uitdagingen en behoeften in

kaart te brengen. Samen met de juffen en meesters bepalen we wat er in de klassen aan materialen en hulp nodig is. In de training leren we hen de theorie, maar het is niet altijd makkelijk om dat ook direct in de praktijk toe te passen. Daarom observeren we de leerkrachten ook in de lokalen. We ondersteunen hen daar waar dat nodig is. Als er daarna nog specifieke hulpvragen zijn organiseren we kleine workshops voor de juffen en meesters.

Welke verschillen zie je na de training?

We zien bij de leerkrachten die de training hebben gevolgd meer bewustzijn. Ze begrijpen nu dat het onderwijs ook op een speelse manier vormgegeven kan worden en weten hoe ze de leerlingen bij de lesstof kunnen betrekken. Ook is er meer oog voor de hele ontwikkeling en psychologie van de leerlingen. Hierdoor sluit het onderwijs nu beter aan op de leeftijd en behoeften van het kind.

Voor alle kinderen

De Shree Siddha Secondary School is voor leerlingen een fijne, veilige plek. Velen van hen komen uit de arme wijken van Kathmandu.

De thuissituatie zorgt voor de nodige uitdagingen. Sommige leerlingen zijn vanaf 's ochtends zes uur tot 's avonds zes uur op school. Naast de reguliere lessen kunnen zij namelijk extra ondersteunende lessen volgen ter voorbereiding op de examens.

Guru Datta Koirala, directeur van de school, kent alle leerlingen, hun families en hun thuissituaties. Een aantal leerlingen zit in het sponsorprogramma. Het onderwijs heeft zijn hart. Hij zegt: 'Als directeur van deze school ben ik niet alleen toegewijd aan leerlingen uit de middenklasse of welgestelde families, maar juist ook aan kinderen uit arme gezinnen. Eerst was mijn werk gewoon een baan, maar later realiseerde ik mij dat het gaat om kinderen die onze steun echt nodig hebben.'

Guru's liefde voor kinderen stopt niet bij zijn pensioen. 'Na mijn pensioen wil ik mij graag inzetten voor kinderen die niet de kans krijgen om te studeren.'

Sandhya

Ook Sandhya's juf en moeder hebben een belangrijke sleutel in handen. Juf Ramila volgt een opleiding en verbouwde haar klaslokaal. Hierdoor is stilzitten, opdreunen en gehoorzamen veranderd in samenwerken en spelenderwijs leren. Moeder Netra helpt haar dochter met het huiswerk.

Zo komen kinderen zoals Sandhya tot bloei!

Juf Ramila

ONDERWIJS OPENT DEUREN

START U DEZE MAAND MET KINDSPONSORING?

Sandhya (8) uit Nepal krijgt op school de kans om te leren, te groeien en te dromen. Maar voor veel andere kinderen blijft de schooldeur dit jaar gesloten. Zij groeien op in armoede en kunnen het onderwijs niet betalen. Uw steun kan deuren openen!

Sponsor een kind

OF GEEF
EEN GIFT

[WOORDENDAAD.NL/OPENDEUR](https://woordendaad.nl/opendeur)

Moeder Netra

Opvoeden in Haïti

'Gebed is mijn wapen'

'Onveiligheid.' Het antwoord op de vraag naar de grootste uitdaging van Charles Michelet en Bertha Louis is kort. Toch gaat er een wereld van geweld, onzekerheid en angst achter schuil. Charles en Bertha wonen met hun gezinnen een eindje buiten Port-au-Prince, de hoofdstad van Haïti. Die stad is vrijwel volledig in handen van bendes. Hier geldt het recht van de sterkste. Wapens bepalen je positie. Geweld bepaalt je toekomst. Welke toekomst hebben hun kinderen?

Hoewel Charles en Bertha buiten de hoofdstad wonen, heeft de onveiligheid grote gevolgen voor hun beide gezinnen. Ze lopen een reëel risico om slachtoffer te worden van bendegeweld, zoals een overval of ontvoering. Vorig jaar kwamen meer dan 5.000 mensen om door bendegeweld. 'Elke dag ging ik eropuit om spullen te verkopen', vertelt Bertha. 'Door de onveiligheid werk ik nu vanuit huis.' Het dorp waar ze woont telt nog geen 100 inwoners en ligt een eindje van de doorgaande weg.

Charles is boer. Hij vertelt: 'Het leven wordt steeds duurder. In combinatie met de onveiligheid heeft dat gevolgen voor mijn inkomen.' Cijfers over de economie zijn nauwelijks te bevatten. Vorig jaar kromp de economie met vier procent. Gemiddeld stegen de prijzen met 27 procent.

De VN verwacht dat bijna vier op de tien Haïtianen dit jaar van minder dan 2,15 dollar per dag moet rondkomen.

Opgroeien in armoede

Charles probeert rond te komen door een deel van zijn oogst te verkopen. Zelf groeide hij ook op in armoede. Hij woonde vlak bij een school, maar zijn ouders konden het schoolgeld niet betalen. 'Iedere ochtend ging ik toch stiekem in de klas zitten, net

'Door de onveiligheid werk ik nu vanuit huis.'

zolang tot ze me accepteerden.' Hij droomde ervan om advocaat te worden. Een droom die in duigen viel door armoede en

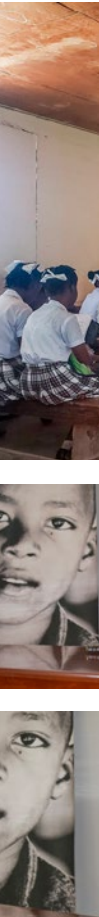
gebrek aan kansen. Bertha kon als kind wel naar school. Ze wilde zakenvrouw worden, maar toen werd ze zwanger. 'Daardoor kon ik mijn droom niet najagen.'

Dromen van een toekomst

Net als Charles en Bertha destijds, dromen hun kinderen ook over de toekomst. Bertha: 'Mijn oudste dochter houdt ervan om mooie kapsels te maken. Mijn zoon heeft een passie voor muziek. Eén van de tweeling speelt vaak dokter. Ze draagt stokken om haar nek als stethoscoop. Haar tweelingzus wil altijd bloemen planten.' Ook Charles ziet zijn kinderen ontwikkelen. 'Ik ben trots op hun leergierigheid en hoe ze hun talenten inzetten.'

Genade

Hun kinderen gaan naar een school van partnerorganisatie Parole & Action (P&A).

Kinderen in hun klaslokaal

Bertha Louis

Charles Michelet

P&A probeert het onderwijs zoveel mogelijk door te laten gaan. 'Onderwijs is belangrijk voor onze kinderen. Ze kunnen hierdoor in de toekomst zelfstandig zijn en een bijdrage leveren aan de maatschappij', vertelt Bertha.

Daarin klinkt de hoop door dat het op een dag beter wordt. Dat er een toekomst is voor Haïti. 'Mijn geloof is mijn houvast. Het is genade dat de situatie niet nog erger is', getuigt Bertha. Charles: 'Mijn geloof helpt me door moeilijkheden heen.' Waar bendes naar wapens grijpen, vrouwen Bertha en Charles hun handen. 'De Bijbel zegt dat gebed de sleutel is. Gebed is mijn wapen.'

Gebedspunt

Vanwege de onveiligheid moeten we het sponsorprogramma op een aantal scholen stoppen. De sponsors van de betreffende kinderen hebben hier bericht over ontvangen. Een moeilijk besluit! Bidt u voor de gezinnen die hard geraakt worden?

Hoop!

De bevolking in Haïti is moedig en veerkrachtig, maar het is ook een bevolking die verlangt naar een waardig leven. De universiteit waar ik woon en werk, ligt in een landelijk deel van Haïti. Het gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking ligt hier op slechts 46 dollar per maand. Elke dag is een aanval op hun door God gegeven waardigheid.

De vraag is: Hoe reageer je hierop?

Ik wilde dat ik een heldhaftig verhaal kon vertellen, maar als ik de verhalen van studenten en hun families hoor word ik vaak overvallen door verdriet. Dan sluit ik mijn kantoordeuren en huil ik.

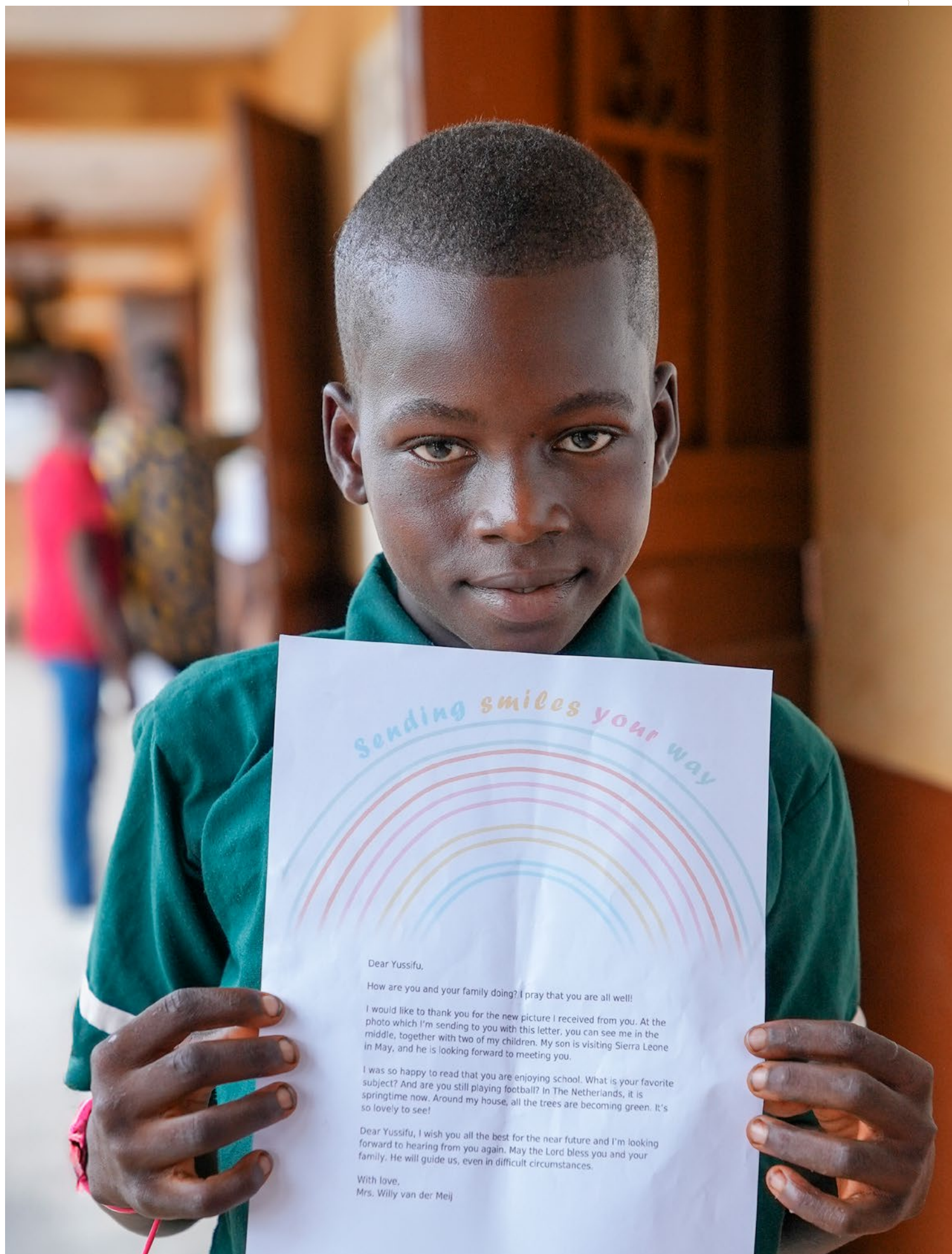
Toch houdt hoop me overeind. Hoop weigert de realiteit te accepteren en zet aan tot daden. Onze hoop is geworteld in geloof en overstijgt daarom wensdenken. Ik geloof in een God die door de geschiedenis heen werkt om alle dingen nieuw te maken.

'Lijden heeft niet het laatste woord.'

De Bijbel begint met Gods scheppingswerk en eindigt met de belofte van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Deze God zal de dingen nieuw maken. Ieder van ons, vrouwen en mannen, wordt geroepen samen te werken vanuit die belofte. Dietrich Bonhoeffer schreef: 'Een roeping brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Het is een weigering van de situatie zoals die is.'

En zoals Jürgen Moltmann schreef: 'Wie in Christus hoopt, kan de werkelijkheid zoals die is niet langer verdragen, maar gaat eronder lijden en gaat die werkelijkheid tegenspreken. Lijden heeft niet het laatste woord. Alle daden die proberen te herstellen wat gebroken is, hoe klein ook, maken deel uit van Gods verlossingswerk en zullen hun echo hebben in de eeuwigheid. In Christus zeggen we dat de Hoop opgeven geen optie is.'

Ik ben geen held. Net als velen van u streef ik ernaar om een getrouwe dienaar te zijn en mijn roeping te beantwoorden. Dat geeft ultieme betekenis aan ons leven.

De weg van een brief

‘Sinds jullie de brieven hier printen, verdien ik meer geld’

‘Komt de brief die ik stuur écht aan bij het kind? En hoe gaat dat dan precies?’ Het is een vraag die sponsors regelmatig aan ons stellen. Om die vraag te beantwoorden reizen we af naar Kambia, een stad in het noordwesten van Sierra Leone. Hier woont de 12-jarige Yussifu Kamara. Vandaag krijgt hij een brief van zijn sponsor Willy uit Zeist!

We zijn op pad met Umaru Fofanah. Hij woont in de hoofdstad Freetown en werkt sinds 2016 als coördinator van het sponsorprogramma bij onze partnerorganisatie CTF. In Freetown passeren we talloze straatverkopers en kleurrijke kékés (een soort tuktuks). Het is erg druk op straat. Maar hoe verder we Freetown uitrijden, hoe rustiger de wegen worden. De omgeving is groen. We zien hoge palmbomen en uitgestrekte rijstvelden. Na ruim drie uur rijden komen we aan in Kambia.

Korte stop bij de printshop

Vlak voordat we de verharde weg verlaten, zet Umaru de auto stil voor een gebouw. Als we goed kijken, zien we dat er in het gebouw een printshop is gevestigd. Tijd om de brief voor Yussifu te printen! We worden vriendelijk begroet door de winkeleigenaar.

‘De brief wordt altijd apart aan het kind gegeven.’

Hij kent Umaru goed, want die komt hier vaker. Iedere week worden in deze winkel ongeveer 15 brieven van sponsors geprint. ‘Sinds jullie de brieven hier printen, verdien ik meer geld’, vertelt de eigenaar blij. Binnen pakt Umaru zijn laptop erbij en hij logt in op het systeem van Woord en Daad. Hij selecteert de brief van sponsor Willy, klikt op printen

en ja hoor – daar komt de brief uit de printer gerold! Nadat Umaru heeft betaald, stappen we weer in de auto.

Yussifu ontvangt de brief

Twintig minuten later komen we aan op de school van Yussifu. We worden verwelkomd door schoolhoofd Conteh en overhandigen hem de brief. De brief wordt altijd apart aan het kind gegeven, zonder dat de klasgenoten erbij zijn. Het schoolhoofd loopt daarom naar de klas van Yussifu en vraagt hem even mee te

Hoe kan ik post sturen?

De snelste manier om post te sturen is via MijnWoordenDaad. De partnerorganisatie kan uw brief dan de volgende dag al printen. Lukt u dit niet, dan ontvangen we uw brief graag digitaal per mail of WhatsApp. Het is ook mogelijk om uw brief per post naar ons kantoor te sturen of in te leveren bij onze kringloopwinkels. Liever iemand anders voor u laten schrijven? Schakel dan de hulp in van onze Schrijfmaatjes!

Zie voor de contactgegevens en deelnemende winkels www.woordendaad.nl/poststuren.

komen naar zijn kantoor. Hier overhandigt hij de brief. Er verschijnt een glimlach op het gezicht van Yussifu. Hoewel Yussifu Engels krijgt op school, begrijpt hij niet alles. Daarom vertaalt het schoolhoofd de brief voor hem. 'Wat is je favoriete vak? En speel je nog voetbal?', vraagt zijn sponsor. Blij keert Yussifu terug naar zijn klas.

Huppelend naar huis

Aan het einde van de ochtend mogen we even met Yussifu mee naar zijn huis. Dat is dichtbij, slechts een paar minuten lopen. Yussifu's moeder zit al voor het huis te wachten. Het laatste stuk begint Yussifu te huppelen, zo blij is hij om de brief thuis te laten zien.

Nu is het Yussifu die zijn moeder uitlegt wat er in de brief staat. Samen kijken ze nog eens goed naar de foto. Wat bijzonder om zijn sponsor Willy met twee van haar kinderen te zien!

'Ja, ik speel nog steeds voetbal!'

Terug op school wordt Yussifu weer door het schoolhoofd geroepen. Ze schrijven direct samen een brief terug, zodat Willy niet lang op een reactie hoeft te wachten: 'Mijn favoriete vak is Engels. En ja, ik speel nog steeds voetbal!'

'Dit zien brengt me dichterbij het gezin!'

Willy van der Meij uit Zeist is al zes jaar de sponsor van Yussifu. We toonden haar de video waarin te zien is hoe de brief wordt gegeven. Hieronder haar reactie!

Hoe vond u het om de video te zien?

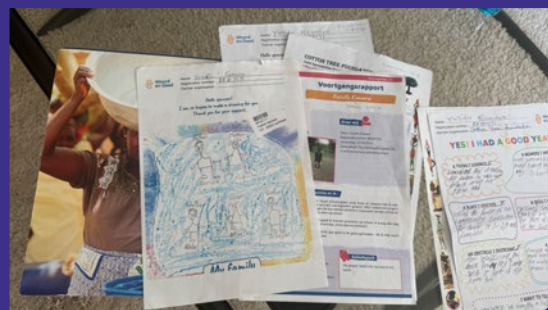
Ik vond het erg leuk om te zien hoe alles gaat. Je beseft dan pas hoeveel er moet gebeuren voordat de brief bij het kind is. Ik had er bijvoorbeeld nooit over nagedacht dat de brief in een printshop wordt gedrukt.

Wat viel u op?

Het was grappig om te zien dat het schoolhoofd bij het klaslokaal aanklopt om Yussifu uit de klas te halen. Niet alle kinderen krijgen een brief, dus ik denk dat het goed is om de kinderen hiervoor apart te nemen. Ook vond ik het erg mooi dat Yussifu's moeder zo enthousiast reageerde toen hij de brief liet zien. Ze ging naast hem zitten om te horen wat er in de brief staat. Ik heb nu een duidelijker beeld van het hele proces. Dit zien brengt me dichterbij het gezin!

Schrijft u graag brieven naar Yussifu?

Ik probeer twee tot drie keer per jaar een brief te schrijven. Meestal doe ik dit rond zijn verjaardag en met Kerst. Ik vind het best moeilijk om goede vragen te stellen. Een keer vroeg ik hoeveel broers en zussen hij heeft. Toen stuurde Yussifu een tekening van ieder

gezinslid terug. Dat vond ik erg leuk. Door de brieven weet ik dat hij zijn ouders helpt op het land en dat hij van voetbal houdt. Ik heb ook weleens een tekening van zijn school gehad. Alle post bewaar ik in een map.

Wat is uw gebed voor Yussifu en zijn familie?

Het gezin is islamitisch. Ik vind het heel mooi dat er in het sponsorprogramma geen onderscheid wordt gemaakt in geloof. Ik bid dat het gezin met de Bijbel in aanraking komt en zo iets van de liefde van de Heere Jezus meekrijgt.

Bekijk de video op www.woordendaad.nl/yussifu of scan de QR-code.

LANGE STOK

Kijk eens om je heen in de klas. Wat zie je allemaal?

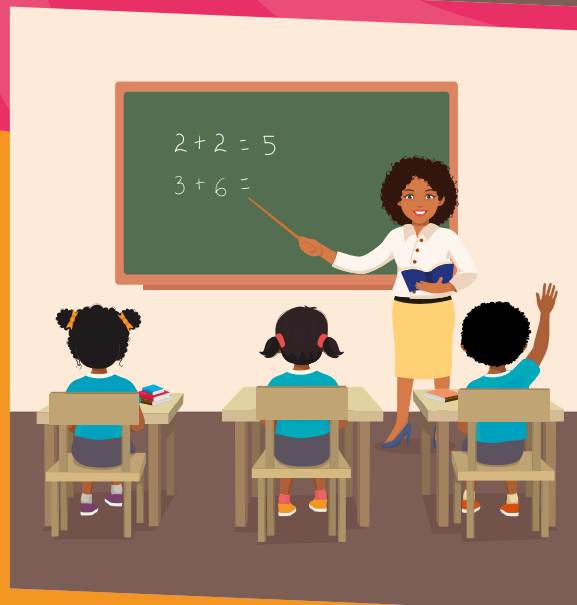
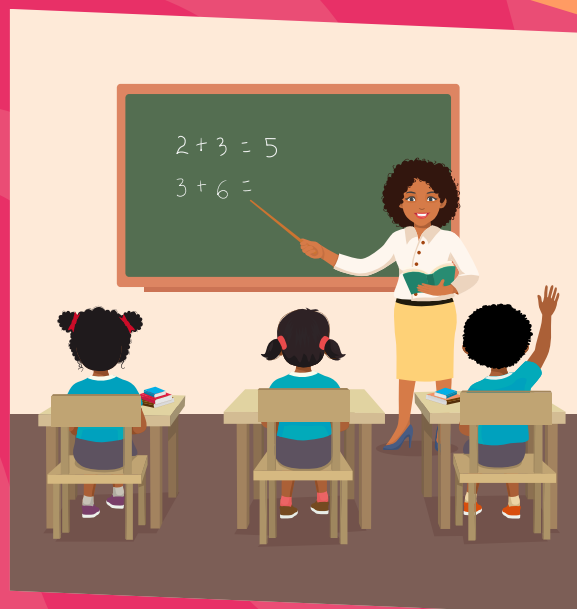
Waarschijnlijk zie je veel boeken en schriften, een groot digibord, een rekenrekje en wat mooie posters aan de muur. Klaslokalen zijn goed gevuld met alles wat nodig is om te kunnen leren. En elk schooljaar staat er weer een juf of meester klaar om jou te helpen. Wat is dat fijn, hè?

In Sierra Leone gaat Yussifu ook naar school. Zijn lievelingsvak is Engels! Zijn klaslokaal ziet er wel een beetje anders uit dan dat van jou. De kinderen zitten op houten bankjes met tafels en voor in de klas hangt een krijtbord. Soms mogen de leerlingen met een lange stok iets aanwijzen op het bord. Dat is best leuk!

Het is gezellig druk in Yussifu's klas. Wist je dat er in een klas in Sierra Leone soms wel 50 kinderen zitten? Wat een drukke baan is dat voor de juffen en meesters daar! Net als jij vinden de kinderen in Sierra Leone het fijn als hun juf of meester even echt naar hen luistert, hen helpt met een moeilijke opdracht of een complimentje geeft.

Wij vinden het daarom heel belangrijk dat juffen en meesters in Sierra Leone en in andere landen goed worden getraind. In zo'n training leren ze hoe ze kinderen op een fijne en duidelijke manier les kunnen geven. Zo krijgt Yusifu ook de kans om te leren van een juf of meester die hem goed begrijpt!

**Groetjes,
Lisette Koolmees**

ZOEK DE VERSCHILLEN

Lukt het jou om 5 verschillen te vinden in het Sierra Leonese klaslokaal?

Gelukt? Mail je oplossing voor zaterdag 11 oktober 2025 naar kids@woordendaad.nl. Vermeld daarbij altijd je naam, adres en leeftijd. Wie weet win je een leuke prijs!

Dubbelinterview

'Ik geef door wat ik ontvang'

Kindsponsoring op de Filipijnen

Ruim 29.000 kinderen ontvangen ondersteuning via het sponsorprogramma van Woord en Daad. Maar wist u dat er ook sponsors zijn die een kind in eigen land ondersteunen? We interviewen John Elee uit de Filipijnen en Diantha uit Nederland. Allebei sponsors zij een Filipijns kind.

John Elee

Ik ben John Elee Sayson uit San Pedro, de Filipijnen. Ik werd zelf gesponsord toen mijn familie mijn onderwijs niet volledig kon betalen. Nu kan ik iets terug doen. Toen ik deze kans kreeg, greep ik die meteen aan. Het heeft mij gevormd als christen. Het sponsoren van een kind leert mij om naar anderen om te zien en een goede rentmeester te zijn.

Hoe voelt het om als Filipino een kind te sponsoren in een programma dat vaak gesteund wordt door mensen uit het Westen?

Het is voor mij heel bijzonder dat ik een kind kan sponsoren. Vroeger dacht ik dat zoiets alleen was weggelegd voor grote, gevestigde organisaties, maar nu mag ik zelf iets doorgeven van wat ik ontvang. Mijn doel is om de zegeningen die ik krijg, te delen met anderen. Een kind sponsoren is voor mij de mooiste manier om dat te doen, omdat ik zelf ooit ook via dit programma ondersteuning kreeg. Het is ook een manier om goed om te gaan met wat God mij toevertrouwt. Ik hoop dat het kind dat ik sponsor mag zien hoe goed God is.

Heb je contact met haar?

Ja, maar dat contact is bewust beperkt. Ik help haar familie bij het kopen van spullen die ze nodig hebben.

Verder houden we vooral contact door elkaar brieven te schrijven. We wonen niet heel ver van elkaar, dus heel soms eten we met elkaar.

'Ik mag zelf iets doorgeven van wat ik ontvang.'

Wat is je wens voor de toekomst van dit meisje?

Ik hoop dat ze haar opleiding succesvol kan afronden en dat ze een betekenisvol leven mag leiden. Ik hoop ook dat ze in haar leven de weg bewandelt die God voor haar heeft voorbereid.

Zie je verschillen tussen Filipijnse en buitenlandse sponsors?

Filipijnse sponsors hebben vaak een hechtere band met het kind en begrijpen denk ik beter wat de familie nodig heeft. Tegelijk is het voor ons vaak een grotere financiële opoffering, omdat het loon hier op de Filipijnen niet hoog is.

Diantha

Ik ben Diantha Janssen. Ik ben 60 jaar en woon in Dordrecht. Als kind werd ik diep geraakt door het lot van kinderen die in armoede leven. Ik was nog maar een jaar of tien toen ik in een tijdschrift een foto zag van een jongen van drie in een weeshuis in Bangladesh. Zijn shirt zat vol scheuren. Ik zag mezelf, een kind met ouders, een huis, speelgoed en eten, en daarnaast dat andere kind dat zulke eenvoudige dingen moest missen. Dat maakte een diepe indruk op mij. Het liet me zien hoe groot de verschillen zijn, alleen al door de plek waar je geboren wordt.

Op mijn zestiende begon ik met het sponsoren van een kind. Ik dacht: nu heb ik zelf wat geld, nu kan ik zelf iets betekenen. Op dit moment sponsor ik twee meiden uit de Filipijnen van 15 en 9 jaar en ben ik Schrijfmaatje bij Woord en Daad.

Heeft u bewust gekozen voor de Filipijnen?

Ik sponsorde eerst kinderen uit Haïti, Guatemala en Colombia. In het ene land zijn de kinderen meer gewend te schrijven dan in het andere land. Ik vind het contact met de kinderen heel mooi en waardevol, daarom heb ik gekozen voor de Filipijnen. Mijn ervaring is dat deze kinderen vaak uitgebreid schrijven.

Wat voor contact heeft u met de kinderen die u sponsort?

Ik vind het briefcontact heel belangrijk. Kinderen die opgroeien in armoede voelen zich niet altijd geliefd of

belangrijk. Juist dan is het zo bijzonder als er, aan de andere kant van de wereld, iemand is die aan hen denkt en de tijd neemt om te schrijven. Door te schrijven bouw je een band op. Hierdoor ervaart het kind dat het van waarde is. Het meisje dat ik nu sponsor is vijftien, ik ben begonnen toen ze drie was. Zo leer je elkaar van jongs af aan kennen. In mijn brieven vertel ik over mezelf, ons land, het weer, mijn hobby's en ik laat haar weten dat ik aan haar denk en voor haar bid.

'Ik hoop dat kinderen door goed onderwijs een goede baan vinden en zo de cirkel van armoede doorbreken.'

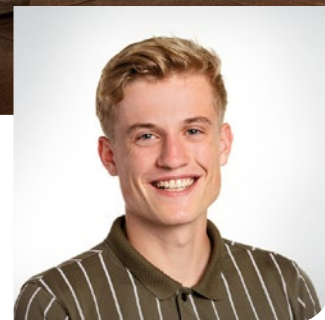
Wat is uw wens voor de toekomst van de kinderen?

Ik hoop dat de kinderen hun dromen kunnen waarmaken en later goed voor zichzelf kunnen zorgen. Dat ze door goed onderwijs een goede baan vinden en zo de cirkel van armoede doorbreken. Door sponsoring kan een kind weer kind zijn. Ik vind het belangrijk dat een kind mag spelen, leren en genieten van zijn jeugd — en dat er een toekomst voor hen openligt die beter is dan de situatie waarin ze nu opgroeien.

‘Onderwijs is van levensbelang’

Joël Baas (23) uit Nieuw-Lekkerland werkt bij het international office van Driestar Educatief. Vanuit deze rol is hij betrokken bij de uitwisselingsreizen die Woord en Daad samen met de Driestar organiseert. Ook uit eigen ervaring weet hij hoe vormend een uitwisseling kan zijn.

Tijdens de Pabo ging ik zelf naar Guatemala. Dat was mijn eerste kennismaking met onderwijs in een totaal andere context. Die ervaring raakte me zo dat ik tijdens mijn afstuderen heb gesolliciteerd op mijn huidige functie. Ik ontdekte hoe onderwijs het verschil kan maken voor kinderen in armoede. In Guatemala is het namelijk het onderwijs dat voorkomt dat jongeren in de problematiek van drugs, moord, kidnapping en andere vreselijke dingen terechtkomen. Onderwijs is van levensbelang in Guatemala, maar net zozeer in Nederland. Daar wil ik me voor inzetten.’

Interculturele vorming als rode draad

Internationale ervaringen zijn volgens Joël geen ‘leuk extraatje’, maar een essentieel onderdeel van de lerarenopleiding. ‘We willen studenten breed vormen: persoonlijk, professioneel, cultureel en godsdienstig. In ons eigen studentenbestand is de culturele diversiteit

beperkt. Daarom vinden we het belangrijk dat studenten op andere manieren in aanraking komen met verschillende culturen.’

Die visie is vertaald in een leerlijn, waarin studenten door de studie heen stap voor stap intercultureel leren. ‘Het begint met gesprekken met mensen uit andere culturen en eindigt met een reis naar het buitenland. Hoe langer studenten weggaan, hoe groter de impact. Dus dat stimuleren we ook echt.’

Wederkerigheid

Joël benadrukt dat het gaat om wederkerigheid. ‘Onze studenten geven vaak een workshop of een les, maar niet vanuit de gedachte: wij weten het beter. Het gaat om uitwisseling. Zo leren de studenten ook veel

van de leraren, cultuur, gewoonten en de context in het land dat ze bezoeken.'

Leren door ontmoeting

Wat is het belangrijkste dat studenten onthouden van een reis naar bijvoorbeeld Guatemala? 'Ze worden geraakt door de mensen die ze ontmoeten. Door het onderwijs dat met minimale middelen toch enorm doordacht en liefdevol is ingericht. En door het geloofsleven van de mensen daar.' Dat daagt de studenten uit om hun eigen overtuigingen en gewoonten te spiegelen en opnieuw in overweging te nemen.

'Onze studenten geven vaak een workshop of les, maar niet vanuit de gedachte: wij weten het beter.'

nemen. 'Het expressieve in het Zuiden is bijvoorbeeld net zo waardevol als de traditie die we in Nederland hebben. Het belangrijkste is dat studenten leren nuances en reflecteren.

Van inzicht naar impact

Joël ziet dat deze ervaringen doorwerken, ook na thuiskomst. 'Studenten zijn dankbaarder, bewuster, meer betrokken bij de wereld. Sommigen blijven contact houden met mensen die ze ontmoet hebben. Andere studenten kiezen bewust voor meer internationale ervaringen of raken actief betrokken bij Woord en Daad. Hun bewustzijn en houding verandert er echt door, dat is iets voor het leven. Het vormt hen als mens én als leerkracht.'

'Zoveel dankbaarheid, ondanks alles'

Student Loïs over haar reis naar Guatemala

Loïs (22), vierdejaars pabostudent, koos begin dit jaar voor een studiereis naar Guatemala. 'De reis sprak me meteen aan, ik was benieuwd naar de onderwijscultuur in een land buiten Europa.'

Tijdens de reis liep ze mee op basisscholen en gaf ze ook zelf les. 'We hebben bolussen verkocht en een volleybaltoernooi georganiseerd om geld op te halen voor partnerorganisatie AMG. Dat was super geslaagd. We haalden in totaal 10.495 euro op voor het onderwijs in Guatemala.'

Wat haar het meest raakte was de houding van de mensen daar. 'Ze hebben niet veel, maar zijn zó blij. Het geloof geeft hen kracht.' Loïs vond het mooi om te zien hoe graag de kinderen naar school gaan. Het leven daar vond ze ook heerlijk, hoewel ze zich tegelijkertijd nog nooit zo onveilig heeft gevoeld. Loïs: 'Het was fijn om met mensen te zijn die leven vanuit hun geloof en daar zoveel vreugde uit halen. Zo dankbaar zijn in zulke moeilijke omstandigheden, dat heeft me geïnspireerd.'

Een les voor het leven

De reis veranderde Loïs' blik. 'Ik dacht: we verschillen heel veel, maar uiteindelijk zijn we allemaal mens. Het heeft me verrijkt. We zijn in Nederland zo veel bezig met plannen en doelen behalen, maar ik heb van de leraren in Guatemala geleerd dat het er uiteindelijk om draait om van elk kind te houden. Als elk kind zich gezien en geliefd voelt, dan komt de rest wel.'

Loïs kijkt goed op de reis terug. 'Het is iets wat je je leven lang meeneemt. Bij het afscheid zei iemand: "We zien elkaar weer in de hemel." Dat raakte me zó. Er ontstond echt een band, ook al weten we dat we elkaar hier op aarde misschien nooit meer zien. Ik denk nog vaak aan de kinderen en leerkrachten in Guatemala terug, gewoon tussendoor in de kleine momentjes. Dan ben ik benieuwd hoe het nu met hen gaat.'

Geroepen hen te zien

“God gaf mij kracht om door te gaan,” zegt Baké (22) uit Benin. Ondanks haar handicap droomt ze ervan apotheker te worden. Dankzij goed onderwijs krijgt ze die kans.

Miljoenen jongeren zoals Baké leven in armoede, vaak onzichtbaar voor de wereld. Ziet u hen wel? Maak verschil door bij te dragen aan goed onderwijs en begeleiding naar waardig werk. Het leven van Baké is er blijvend door veranderd!

Maak verschil!

Blijvend van betekenis

Steeds meer mensen kiezen ervoor om Woord en Daad op te nemen in hun testament. Overweegt u een schenking of nalatenschap? Vraag vrijblijvend onze brochure aan voor inspirerende voorbeelden en belangrijke informatie over schenken en nalaten. Neem contact op met Gerwin van Muijlwijk via g.vanmuijlwijk@woordendaad.nl of 0183 – 611800.

Eén van de... **collega's van Woord en Daad**

Nelske van Ginkel is
onderwijsexpert

Je bent onderwijsexpert, wat houdt dat in?

Samen met mijn collega's ondersteun ik onze partnerorganisaties bij het werken aan goed christelijk onderwijs in kwetsbare gebieden. Het werk van een expert is vooral inhoudelijk. Ik denk bijvoorbeeld mee met de jaarplannen en rapportages van onze partnerorganisaties. Ik stel vragen zoals: waar moeten we dit jaar vooral aandacht aan geven en met welke training kunnen we de leraren verder helpen? Ik heb veel contact met de lokale medewerkers en probeer contact te leggen met relevante organisaties. Kortom, vanuit mijn onderwijsachtergrond analyseer ik wat er nodig is om het onderwijs te verbeteren.

Hoe omschrijf je de sfeer op kantoor?

Woord en Daad voelt als familie. De sfeer is heel open en gezellig en tegelijk werken we hard aan onze doelen. Het is prachtig als je allemaal dezelfde missie hebt en ziet dat het werk dat je samen met de partnerorganisaties doet, effect heeft.

Wat raakt jou in je werk?

Wat mij raakt zijn de persoonlijke verhalen van mensen. In mei bezochten we in Sierra Leone verschillende scholen. Daar ontmoetten we een jongen met een handicap. Hij kon niet praten en op school was er daardoor geen plek voor hem. Hij zwierf rond de school die we bezochten, liep steeds achter ons aan en probeerde door klanken toch met ons te communiceren. Bij terugkomst in Nederland blijft dat gezicht op mijn netvlies staan. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze jongen ook een toekomst heeft?

Niet alle situaties worden succesverhalen, dat is soms de pijnlijke realiteit van ons werk. Toch motiveren deze gezichten mij om door te gaan.

Het thema van deze Werelddelen is 'Onderwijs opent deuren'. Hoe heb jij dit in de praktijk gezien?

In Nederland zijn we onderwijs als heel vanzelfsprekend gaan zien. In de landen waar wij werken is dat niet zo. In die situaties zie je dat onderwijs perspectief geeft en echt het verschil kan maken. Zo ontmoette ik een moeder op de Filipijnen van wie twee kinderen in het onderwijsprogramma zitten. Zelf had ze niet de kans op goed onderwijs gehad en daardoor had ze moeite met het onderhouden van haar gezin.

'Niet alle situaties worden succesverhalen, dat is soms de pijnlijke realiteit van ons werk.'

Toen haar kinderen door het programma naar school konden gaan, opende dit deuren. De moeder kreeg hoop dat haar kinderen in de toekomst wel een goede baan kunnen krijgen. De voorheen islamitische moeder bezocht de Bijbelstudies in het centrum van AMG. Ze kwam tot geloof en daardoor is haar leven en dat van haar familie voorgoed veranderd. Zulke gesprekken raken me en op die momenten ben ik zo dankbaar dat we samen dit werk mogen doen.

Schooluniform repareren

Als je het schoolplein afloopt, hoor je de naaimachines al ratelen. Naast het nieuwe schoolgebouw in Kambia (Sierra Leone), staat nog een oud lokaal. Hier volgen ouders uit het dorp een naaitraining. Dagelijks nemen ze plaats achter hun naaimachine om de schooluniformen van de kinderen te repareren. Ook voor hun dorpsgenoten naaien ze kleding van prachtige stoffen. Zo vullen de ouders hun inkomsten aan en kunnen ze hun gezin voeden!

Retouradres: Postbus 560 • 4200 AN Gorinchem

Port Betaald

